

DANICA.

Katolišk cerkven list.

List 25.

V četrtek 23. rožnika 1853.

Tečaj VI.

Goriška nadškofija.

(Konec.)

Goriška nadškofija šteje 189,746 duš, in je v 15 dekanatov razdeljena. Čisto slovenski dekanati so: St. Peter, Kanal, Tomin, Cirkno, Bovec, Cerniče, Komen, Devin; čisto laški dekanati so: Teržič ali Monfalcon, Gradiška, Višk, Flumizel; mešani pa so: Gorica, Ločnik in Karmin. — Vsih far, vikariatov, kaplanij in ekspozitur skupej je 184. Dušnih pastirjev je 275; duhovnikov pa, ki druge službe opravljajo, je 67, penzioniranih 44. — Duhovniki, ki jih fajmoštri imajo, de jim pomagajo, in ki se pri nas Cooperatores ali Subsidiarii imenujejo, imajo večidel tudi s šolo opraviti, so Ludimagistri. Naj starši duhovnik cele Goriške nadškofije je neki Hieronim Verzegnassi, rojen 4. maliga travna 1758, v mašnika posvečen 21. kimovca 1782. Naj starši fara, kar je mogoče iz listin dokazati, je Karminska (Cormons), vstanovljena v letu 450.

Mesto Gorica s predmestji vred šteje tri fare in en vikariat. Fara velike cerkve, ki šteje 4500 duš, ima korarja za fajmoštra, in šest drugih duhovnikov, de skerbé za te, njim izročene duše: oni so pa zraven tega še korvikarji, kakor se sploh imenujejo. Dva teh korvikarjev sta terda Laha, ki se tudi v laških pridigah in v razlaganju kersanskiga nauka za odraslene verstita; štirje pa so pravi Slovenci, ki slovensko pridigvajo. Razun tega imajo v veliki cerkvi še eniga sakristana, ki mora vsaki dan zadnjo sv. mašo brati. Služba božja je latinska, tudi litanie vsih svetnikov in Matere Božje z navadnimi molitvami, ki se po litanijah opravljajo, so latinske: poje se po laško: Santo, santo itd. To je sploh v Gorici tako po vsih cerkvah. Edina napaka, kakor se meni zdi, je mende ta, de se razun slovenskih pridig, ki se imajo vselej zjutrej pri prvi maši, in h katerim se vselej naj več poslušavcov zbere, samo laško pridgva, ne pa tudi v tu domačim furlanskim narečju. Od tod pride, de mnogo poslušavcov se na pol tega ne razume, kar pridigar pravi, in torej de večidel praznim stolam besedo Božjo oznanuje. Ako bi ne ostali pri pridigi korarji, korvikarji in pa bogoslovci, bi večkrat komej dvajset poslušavcov v cerkvi bilo; zares žalostna reč! — Od svetiga Mihaela do vsih Svetih pa imajo naši pridgarji praznike — stara navada! — se druga navada je pri nas, de namreč vsako leto za sveti postni čas pridgarja iz drugih krajev, navadno iz Benečije ali iz Tirolskiga dobimo, kateri se ve de laško, in sicer navadno štirikrat ali clo petkrat na teden pridigva. Vse vre ga poslušat,

posebno pa perve krate o začetku posta; ako jim je vseč, ga ves čas pridno poslušat hodijo; ako pa jim pa ni kej po volji, ga tudi poslušavci popuste. Takimu postnimu pridigarju se dajo navadno saj 200 gold., ki jih za to postavljeni možje po mestu zanj berejo. Ta navada ima kej dobriga in ima kej napačniga, kakor skorej vsaka reč na svetu. — Duhovniki, ki služijo pri veliki cerkvi, morajo zraven tega še več drugih naprav in kapel oskerbovati, namreč: kapelo Matere Božje blizo Studenca, kateri sploh l' Annunciata pravijo; kapelo sv. Antona (s. Antonio nuovo), ki stoji na mestu, kjer so nekđaj častiti očetje Franciskani svoj samostan in prostorno cerkev imeli; kapelo presvete Trojice na Goriškim gradu. V vsih teh kapelah je večkrat med letam kako posebno cerkveno obhajilo, pri katerim pa jim bogoslovci pogostama pomagajo. Več pa jim dajejo opraviti: dve bolnišnici ena za moške, ena za ženske; vojaška odgojishnica in pa sirotišnica.

Druga mestna fara pri svetim Ignaciu, ali kakor sploh pravijo, pri Jezuitih (ker so bili nekđaj tukej Jezuiti), ki šteje 4170 duš, ima eniga fajmoštra, prečastitiga g. Janeza Marizza, ki je tudi častni korar. Akoravno je Lah, se je vendar dobro slovenskiga navadil, kar mu je tukej tudi silno potrebno. Razun fajmoštra so pri tej fari še trije kaplani, en Slovenec in dva Laha, ki pa za silo tudi slovensko govorita: akoravno jima se težko gre, je vendar upati, de, ker sta mlada, se bodeta vedno bolj v tem jeziku tim bolj zbrihatala, ker sta prisiljena po slovensko spovedovati, kersanski nauk učiti in pridgvat. Služba božja je tu skorej v vsim taka, kakor v veliki cerkvi. Tukej, kakor v veliki cerkvi, je vsak dan, ob nedeljah, praznikih in delavnih, perva masa ali zornica z žegnani, in ob nedeljah in praznikih se po maši slovensko pridigva. Ravno tako je celo leto tukej, kakor v veliki cerkvi, vsak dan popoldne žegen, kakor tukej pravimo, to je molijo se litanije z navadnimi molitvami pred izpostavljenim presvetim Rešnjim Telesam, kakor se drugod samo o praznikih godi. V tej farni cerkvi imamo tudi vsako nedeljo in vsak praznik ob enajstih pred poldnem nemško pridigo, kjer navadno sami fajmošter pridigvajo: popoldne pa je razlaganje kersanskiga nauka v furlanskim narečju, kar je pred nekimi 15 leti, ako se ne motim, se bilo slovensko. — Razun farne cerkve je v okrogu te fare še: cerkev ali kapela sv. Janeza Kerstnika v judovskih ulicah. Ta cerkev je bila nekđaj (1594—1723) jezuitarska; sadaj mora zanjo skerbeti tretji kaplan te fare. — Cerkev ali kapela sv. Antona (s. Antonio vee-

chio), kjer se bo utegnil scasama kaplan postaviti, de bo ondasnje duše pasel; potrebno se že zdi. — Škofova kapela svetiga Kriza, in Semeniska kapela sv. Korelna Boromeja, morde naj lepsi kapela vsih, kar jih je v Gorici. — V okrogu te mestne fare biva 340 judov.

Tretja fara Goriska je v predmestju, ki se mu Placuta (Piazzutta) pravi, z enim fajmoštram in enim kaplanom, oba sta Slovenca, in se v vsih svetih opravilih redno verstita. Fara šteje 1960 duš, ki se pa vedno množé zavoljo tovarn ali fabrik, kjer se peča mnogo ljudi in tudi naseljuje; ali množí se tudi število nekatolicánov, ker posestnika omenjenih tovarn sta kalvinca, in imata navadno ljudi svoje vere za vodje in čuvaje delavcov. Pri tej fari je božja služba tako kakor v drugih Goriških cerkvah, ruzun vsakdanje prve maše in popoldanskiga žegna. Pridiga in uči se v obeh jezicih, ki sta tukej naj bolj navadna. O tej priložnosti moram povedati, de naši Slovenci po kmetih usmiljene brate navadno Placutarje imenujejo, zato mende, ker so nekđaj na Placuti stanovali.

Vikariat ali Capellania localis je v predmestju, ki mu naši Slovenci Podturnam pravijo, sicer pa se imenuje navadno S. Rocco. Duš ima 1497, z enim vikarjem in enim kaplanom.

Od družih domačih privatnih kapelic itd. ne bom govoril, kakor tudi mnogo reči zamoleim, ki bi jih zamogel praviti, pa bi morde vsim bravcani ne bile vseč. Terzan.

Poslednja sodba.

II. Vstajenje mesa.

Na glas trobente se bodo mrtvi kakor iz terdiga spanja zbudili, iz odpertih grobov vzdignili se, in v hipu, ko bi trenil, bodo na sodnje mesto prestavljeni. — Tode kako pač se bode telesa izvoljenih od teles pogubljenih ločile! Sveti Pavl vprasa: Kako bodo mrtvi vstali? V kakšnih telesih se bodo prikazali? Ali bo telo požrešnega bogatina enako telesu revniga Lazarja? telo Kajnovó enako telesu Abelnovimu? telo Juda izdajavca enako telesu Juda, zvestiga apostelna? Poglejmo torej, kako se bodo per tem velikim razgledu vesoljniga sveta, ko bodo vse človeške stvari, še clo nebesa in pekel na očitno pozoriše stopile, telesa pravičnih in zaverženih pokazale.

Odprejo se zdaj vsi grobi v pušavah in samotah Egiptovskih, in iz njih gredo tisti sveti pušavniki, čudapolni zavolj spokorne ojštrosti, ktera sebi enake nikoli nikjer najdla ni. Oni pridejo iz svojih grobov, ki so v življenju že kakor mrtvi bili, sveti možje, Pavl, Anton, Hilarion, Pahomi, Pafnuci. Poglej zdaj njih telesa, ki so nekđaj v samotni pušavici shujšane, od solčne vročine vse ožgane, od vode in malo pavčkov (dateljnov) revno obranjene, od posta zaterte, od nočniga čuvanja vse obledele, od pokorivnih pasov sterpincene, od razbičevanja do kervaviga stepene bile! — Oni pridejo iz svojih votlin in razpoklin, zmed ternjeviga germovja, kjer so njih trupla malo zakrite in skor nezakopane lezale. Pa njih obličje ni medlo (suho), ne bled njih obraz, nobene solze ni v njih očesu, nobene rane ali proge na njih telesu. Kje je zdaj tvoj kamen, Hieronim, s katerim si se na persi tolkel? Kje, o Pavl, je tvoja borna obleka iz palmovih listov revno skerpana? Kje, Janez, je tvoje ojštro in žimnato oblačilo? Kje tvoj pokorivni pas, o Hilarion?

Kakšna sladka veselnost se razgrinja na njih

obrazu, kakšen nebesk sij se leskeče iz njih oči, kakšna lepota obsveti njih obličje, kakšna berhkota vse njih ude obdaja! Zđaj se svetijo te telesa, ozaljšane s čudovito dragotino čistiljive spremembe, ktera jih požlahtnuje — lahkote, ktera njih stopinj nič več na zemljo ne veže — tankote, s ktero vsak zaderžek telesne omeje prešinejo. Saj Izveličar sam pričuje: „Takrat se bodo pravični svetili kakor solnce v kraljestvu svojiga Očeta“ (Mat. 13, 43). In kakor je Gospod o svojim svetim vstajenju skozi grob brez ranjenja šel, tako bo tudi telo poveličanih, rešeno od vsih zemeljskih vezi, hitro kot blisk se gibalo, in ne reva, ne bolečina, toliko manj trohnoba se nad njim nikakor več najdla ne bo. Spolnilo se bo, kar sveti apostelj pravi: „Drugo svetlobo ima solnce, drugo svetlobo luna, drugo svetlobo zvezde; clo zvezda se od zvezde loči po svetlobi. Ravno taka je tudi z vstajenjem mrtvih. Strohljivo se seje, nestrohljivo bo vstalo. Revno se seje, čistiljivo bo vstalo. Slabo se seje, močno bo vstalo. Zivalsko telo se seje, duhovno telo bo vstalo.“ (1. Kor. 15, 41—44).

Pa glej! v tem ko neprimerljivo veličastvo teh teles popisujemo, in ne s prečistim nebeskim zlatom, ampak z blede blišobo te zemlje barvamo, duše v naglim in neuderžljivim zletu k grobam hitijo, kjer njih trupla počivajo. — Veliki Bog! kakšna namera bo to, ko bo duša z nebeskiga veličastva, telo pa iz temniga groba prišlo! S kakšnim veselim pogledam se bo to telo v svojo dušo oziralo, kako preljubezljivo bo njno prvo objetje, kako prijazen njun skrivnostni pogovor! Takrat bo duša, ki je dozđaj per Bogu počivala, k svojimu telesu, ki je v trohnobi zakopano ležalo, blagomilo govorila: „O moja sestra, vstani, moja nevesta, ter pridi; ker poglej, zima je minula, deževni čas je prešel, popolno prešel, vzdigni se zdaj, preljuba, in pridi!“ (Vis. pes. 2, 10, 11). Gospod je najno hrepenenje dopolnil; o dragi moj tovarš, kje si dozđaj prikrit ležal? Kje je bila tvoja hiša in tvoje stanovalise skozi toliko stoletij? Je bilo mar mogoče, de so tvoje kosti tako dolgo v gnjilobni jami počivale, v prahu perhnele, in trohnoba tvoja postelja bila — ko sim se jez dosihmal v nebeskih šotorih izveličanja veselila? Oh, ali je bilo to plačilo za tvoje djanje, tvoje potenje, tvoj trud? To ne, glej, zdaj te čaka drugo plačilo z menoj in per meni! Ti si bil moj tovarš na tem zemeljskim popotvanju, ti si z menoj zavolj Kristusa krivice in sramote terpel, si z menoj težave, poste in čuvanje, križ in pokoro, sile in nadloge voljno prenašal! Kolikokrat si svoj solzni kruh podal, de bi Kristusa v katerim siromaku nasitil; kolikokrat si se obleke znebil, de si z njo ptujo nagoto pokrili; kolikokrat si si sam svoje pravice odrekel, de bi miru ne dražil, in ljubezen z vsimi ohranil! — Saj je po pravici, de ti, moje telo, ki si z menoj v solzah sejalo, zdaj tudi z menoj v veselju žanješ, in de se zdaj vdeležiš mojiga izveličanja, ker si se vdeležil moje pokore in mojiga terpljenja na zemlji! Povzdigni se torej iz praha, zaroči se z menoj, pridi in teci zdaj, plačilo za svoje trude in daritve z mano prejet! Veselo se napraviva, in hitiva na desnico Božjiga Sodnika, ker dans lova oba dvojno in neskončno veličast nebesko zadobila. Potem se bota dusa in telo v nerazvezljivi in veseli zakon zaročila, in ko bi trenil, bo meso z nestrohljivo čistiljivostjo obđano. In duh bo spremenjenimu mesu rekel: Glej, ti si lepa, moja prijateljca, ti si vsa lepa! — In meso bo svojimu zveličanimu duhu reklo: Glej, ti

si lep, moj ljubljencik, in ljubeznjiv! — Tako bota dusa in teio, duh in meso svoj vspetni ugled in zedinjenje svoje obhajila.

Zdaj pa obrnimo svoje oči od izvoljenih na pogubljenih, de tudi njih telesa v tisti uri ogledamo. O kako vse drugačen bo takrat njih stan, kako grozopolna njih okoljsina! Oblačilo svitlobe jih ne ogrinja; pregreha je spredla mračno prejo, iz ktere je tkano zdaj njih oblačilo, oblačilo noči, temote in neskončne tuge. Njih ogrinjalo je obleka ječe, v ktero bodo pahnjeni, ječe večne noči, in pričuje od notranje temote duha, v kteri so živeli in vekomej živeli bodo. Delec od njih je vsa lepota in prijetnost: gerdoba in strahovitost obdaja njih gnjusno podobo. Teža jih bo doli vlekla, posebno tiste, kteri so tukej lenobi stregli, truda dolžnosti in poklica pa se ogibali. Tudi njih telesa bodo scer nerazkrušljive in neumerljive, ker je odslej smert na večno požerta; tode ognjevo torilo terpljenja, spečenine in bolečin se bo spreobilno nad njimi razlilo, zlobno plame vsak ud, vsako žilico in vsako kito njih struka (sostave) prešinilo in do smerti mučilo, in vender smerti in razresitve nikdar nobene zanje ne bo! To bo vstajenje za njih telesa: pa poglejmo se, na kakšno vizo se bo njih vstajenje sprinašalo! Tam se bo grob iz marmorja zdelan odperl, telo cesarsko stopi iz njega — iz knezje rake (grob-nice) se vzdigne telo kraljevo — imenovali so vladarja nekđaj Velikiga na tem svetu — oh, zdaj je nar manjši postal! — visoko in ošabno se spe-njajo in ozirajo po kroni, žeslu in popelici (hermelinu) — in prestrašeni oči pobesijo. — Povzdigne se slavni junak, ogleduje po svojih trumah in obo-roženih četah svojih vojakov — in s trepetam opazi, de je samsi in zapušen. Kviško plane prevzetni govornik, kteri si je z nadušenim izlivam svojih besedi tolikrat ponosito zmago pripravil, na govo-rise hoče stopiti, pa nanagloma umolkne: od strahu mu jezik zastane. Vun pride bogatin, se ozira po svojih gostijah in veseljah — vse je prazno pred njegovimi očmi. Tam vstane dobrovoljic, in bi rad po dolgim spanju kratkočasno igro napravil in ve-selo drušino najdel — pa vse je prazno in zmeteno — prazno in pušobno in tugopolno! —

Tu se vzdigne cesar brez krone, kralj brez žesla, knez brez škerlata, junak brez orožja, vitez brez oklepa in ostrog, škof brez mitre (škofove kape), opat brez palice, mašnik brez stole. Vsi so slečeni in stoje tukej s zaverženimi telesi nad svojimi grobovi: glej, kar se odpre strahoviti brez-zen zvepleno-ognjeniga jezera, in iz njega se spu-sajo enako preklete duše! Pravični Bog, kakšen pogled, ko se duša in telo tukej namerita, kakšno tarnanje, toževanje, očitanje, s kterim se med se-boj pričkata! Z zgrozenjem si bota k novi in ne-razvezljivi zvezi roke podala, in za blagoslov ju bo združila strašna zakletev. — O ti nesrečno telo, potem duša poreče, ti začetek in neizrekljivi konec mojiga terpljenja! O ti, poprej moj tovarš, zdaj v resnici moj sovražnik, poprej moj pomočnik, zdaj moj preganjavec! Ti si bilo scer moje stanovalise, in zdaj si se v mojo mučivno ječo spremenilo! Gorje mi, in gorje na vekomej! Oh, koliko me stane zdaj kratko, minljivo veselje, ki si ga vživalo, ti na-gnjusno meso: kaksne kupe serda si mi s svojimi preidljivimi slajami nakupičilo! Si ti torej, ti stra-silo, zavolj česar sim per toliko gostijah nezmer-nosti in sladnosti se znajdla: ali si ti, zavolja kte-riga sim v stanisu loternije razujzdano živela, in se ne ljudi, ne Boga bala? Zavolj tebe tedej sim

nebeško kraljestvo zgubila: de bi tebi vstregla in tvojimu poželenju zadostila, sim čas, gnado, Bo-ga, večnost in vse dala! Doslej sim sama terpela, sama červa nosila, ki nikoli ne pogine, sama ognje-nico prenašala, ki nikoli ne ugasne: — pridi torej, pajdaš mojiga pregrešenja, kot deležnik moje stra-finge! Gorje meni! O de bi zakopano ležalo v glo-bočinah, kamor glasovi vesoljne sodbe ne dojdejo, zakopano v trohnobi, prekletstvu in gnjilobi na vse večne čase! Pridi tedaj, ti telo nadloge, pojdiva pred Sodnika, in osrametena stopiva na levo stran, de z vsimi zaverženimi smertno razsodbo Večniga zaslišiva!

O de bi dan, kteri me je v življenje poklical, v večno noč zakrit, o de bi moj spomin izbrisan bil v bukvah Vsigavedniga! — In duh in telo se bota zedinila, primorana kakor v silnim pisu bota peljana pred sedež povračila, in bota stala tam od vsih stvari zapušena. „Ker tam, kakor pravi sveti Krizostom, ni nobene moči več k vpornosti, nobeniga mesta več za pokoro, nobeniga časa v bran in zagovor, nobene možnosti k ubegu, nobeniga kota v skrivalise, nobene varnosti k prikazanju, nobene koristnosti več za kesanje, nobene tolažbe več za hude bolečine: in v stiski krog in krog nič družiga ne ostane, kot tarnanje. Tukej ne pomagajo nič bogatinam njih bogatije, nič starsi svojim otrokam: še clo angeli si ne bodo več upali, za ljudi prositi in jih zagovarjati!“ —

Izvoli si zdaj, tukej je življenje, in tukej je smert, — tukej pred tvojimi očmi — volitev je tvoja, Gospod, kteri s teboj vadlja, je tvojo srečko odkril, in jo položil pred tvoje oblicje — belo srečko neskončniga veselja — černo neskončne tuge, Gos-pod ne igra skrivsi s teboj, in noce sam dobiti, tudi noče tvoje pogube, zato tvoje srečke odkrito in prosto pred-te položi — življenje in smert — obdvoje je v tvojih rokah! Skleni, izvoli — pote-gni! Kar potegneš, to boš imel! Veselja dosti je v nebesih brez tebe: nadloge dosti v peklju razun tebe, razun zgube tvoje uboge duše! — Umerl boš, u-mreti moraš — vstal boš, in vstati moraš! Obdvo-jiga ubraniti se ni v tvoji moči: pa kako umreti, kako vstati hočeš, to ti je na voljo dano. —

Kakor telo tukej živi, tako bo vstalo: ker ze-tev se ravna po setvi. „Kar clovek seje, to bo tudi žel“ (Gal. 6, 7.) Ako nočeš umreti kakor Judež z vervojo okoli vratu, se vari njegove lakom-nosti, se vari njegove izdaje: ako nočeš, de bi ti Kajnovno znamenje pogube enkrat z zarečimi pismen-kami na celo vtisnjeno bilo, se vari njegove ne-vošljivosti, se vari hudobne silovitosti, se vari se bolj moritve nedolžnosti. — In ako meniš, de v tem za-te nobene nevarsine ni, pomisli: Kaju je stal blizo vrat raja, Judež je clo skozi tri leta kot u-čencec z Izveličarjem hodil. Ako se enkrat pregreha cloveka polasti, je sužinj pregrehe, in ona ga pelje kamor koli hoče, ga pripelje v brezen pogube!

Kakor živiš, tako boš umerl: kakor boš umerl, tako pojdeš od tod; kakor od tod pojdeš, tako boš vstal; kar seješ, to boš zel. Ako hočeš veselo ve-liko noč, srečno vstajenje obhajati tisti poslednji dan, ne pozabi, de tukej se le čas terpljenja pred-hajati mora. Ne streži neumno svojimu telesu: kol-likor terši ga imaš, toliko bolj lepodiseče bo vstalo. Pomisli, kmalo se bo tukej ločila tvoja duša od tvojiga telesa, — pa ne za vselej, spet se bota sosla v večnosti, in zedinjena ostala na vse večne čase, ali v veselju ali v žalosti, to bodi tvoja skerb.

Smert in življenje je pred teboj! Voli in izvoli zdaj, kar hočeš! Bog pa te razsvetli, de pravo izvoliš!

Ogled po Slovenskim.

Iz Ljubljane. 13. rožnika je umerl gospod Andrej Koler, kaplan v Cirklah. Naj v miru počiva!

© 22. rožnika. Ravno smo prejeli dopis od slavnega Odbora Marijoe družbe za srednjo-afrikanški mision, v katerim je med drugim rečeno: „Duhovni so razun vas trije dozday sprejeti, želi se pa, de tisti, kateri poklic za mision v sebi čutijo, naj se, kolikor naj hitrejši moč, oglasijo, de bodo zamogli z bližnjim odhodam iti“. — Tudi zastran rokodelcov pravi slavni Odbor, de bi mu bilo prav ljubo, ako bi se še nekteri, „po vsih straneh prav zanestljivi“ rokodelci oglasili, tode „naj pred ko je mogoče“. Žele pa zidarjer, ključarnicarjer (šloserjer), mizarjer; mizarjer se je že več glasilo. Opomnimo še, kar g. apostolski namestnik I. Knobleher zastran tacih rokodelcov pišejo, rekoč: „Rokodelci naj spričeranja čistiga zaderšanja od svojih duhovnih predpostavljenih spisane k prošnji za sprejemo priloše, in Odbor naj le take sprejema, kateri iz praviga poklica v mision gredo, in ne iz dobičkarije“.

© Otroci se lepih podob silno vesele. Veliko veselje jim tedaj stori, kdor jim lepo podobo podari. Podoba pa veliko dobriga v nedolžnih sercih obrodi, ako jim kaj častitljiviga pred oči stavi. Za katoliškiga kristiana pa ni svetejšiga in častitljivšiga znamenja od znamenja sv. Križa. Križ je bil nekđaj znamenje nar veči sramote, zdaj pa je znamuje našiga odrešenja, našiga zveličanja — nar vikši častno znamenje. Križ se sveti na visokih zvonikih in na altarjih, spremlja cerkveno blagoslovljenje in deljenje svetih zakramentov, lepša krone kraljem in cesarjem, zaljša persi imenitnim in mogočnim, in pobožnim hiše, pote in steze, je nevednim v razsvetljenje, žalostnim v tolažilo, slabim v podporo, dobrim v poterdovanje. Na svetim križu je zapisano: Bog je svet tako ljubil, de je svojiga edinorojeniga Sina poslal, de bi vsi, kateri vanj vervajo, ne bili pogubljeni, temuč de imajo večno življenje. Zapisano je pa tudi: Kaj bi človeku pomagalo, ko bi ves svet perdobil, svojo dušo pa pogubil? — Šolarjem veselje storiti, pobožne čutila v njih mladih sercih obuditi, jih k dobrimu spodbudovati in greha varvati, so tedaj visokočastiti gospod Janez Nepomučan Šlaker, c. k. šolski svetovavec in vodja tukajšnih začetnih šol. 11 prav tepe malanih podob Jezusa Križaniga s pozlačenimi obodi za 99 goldinarjev kupili in zmed njih 6 tukajšnim začetnim šolam, 3 tukajšnim dekliškim šolam in 2 šolam v Kamniku v dar dali. Dar je lep in drag in vse hvale vredin: bo pa tudi gotovo veliko dobriga sadu rodil. Blagi dobrotnik! serčna zahvala za lepi dar se bo pri šolarjih v lepšim obnašanju v šoli, v veči pridnosti pri učenju, v veselši pokoršini do predpostavljenih, ob kratkim, v natančnejšim spolnovanju Jezusovih naukov še v poznih časih razodevala!

Iz Celovca so pred nekoliko dnemi starši v Ljubljani dobili od svojiga štirinajstletniga sina pismo naslednjiga obsega: „Ljubi starši! Moram Vam povedati, de sim s svojim ušesam čisto zdrav. Tudi Vam moram povedati, kako se mi je to godilo. Mesca sušca zvečer ko se vležem, so me začele ušesa boleti, in nisim mogel celo noč nič zaspati, zjutraj ko sim vstal, sim že slabo slišal, in drug dan zjutraj sim že popolnoma oglušil, *) in sim k dohtarju šel . . in ta mi je rekel, vsak

dan zjutraj in zvečer dve kaplji kafroviga olja v uho viliti in s pavolo zamašiti. To sim delal skoz dva tedna, in nič boljši ni bilo; zdaj mi je rekel, cengar na vrat pervezati, in je bil tako močen, de sim celi dan ležal, in tri dni sim se v gubě deržal, in vrat je bil ves ko ogel, rudeč ko kri, in koža je bila počena, in mehurji so se po vratu naredili; vse mi nič ni pomagalo, in zraven sim zmiram pridno olje v uho vlival. Gospod me je skorej vsak dan prašal, kako je kej? če je že kej bolje? Je začel nevoljin biti, in je rekel, de me bo domu poslal. Jest pa nič tega nisim vedil; eniga dne grem v mesto in me Lojze (brat) pokliče, in pove, de me hoče naš gospod domu poslati. Jest sim se ustrašil, de bi kmali na tla padel, in nisim vedil, kaj bi storil; skorej mi je ob pamet šlo. Z jokanjem in obupljejem sim se domu podal, in mislil, kaj bi storil? Med potjo sim zmolil šest očenašev in česena-Marij k Jezusu Kristusu in k Materi Božji, — če sim kej napčno storil, se mi prav godi, če sim pa dobro storil, mi bota že pomagala. Ko sim domu peršel, sim šel v svoje stanovanje ves žalostin in objokan, malo v stanici postojim in se v štacuno podam. Med potjo do štenj in na štenjah sim se useknil, in na enkrat je za mano taki ropot vstal, sim mislil, de cela hiša za mano pada, in na enkrat sim slišal vsako reč — ko bi s kladvam na želežo tolkel, — in od veselja poklekнем, križ naredim; in sim berž komiju (prodajavskimu strežetu) povedal, in je bil tudi prav vesel. Zdaj nisim mogel od veselja ućakati, de bi bil gospodu povedal, in ko mu povem, mi je rekel: „Mein lieber Josef, sonst habe ich ja gar keine Klage über dich! das kannst du selber sehen, dass es so eine Zuwidrigkeit ist, wenn einer nicht gut hört“. (To je: Sej družiga nimam nič zoper tebe. ljubi moj Jože! to pa sam lahko previdiš, de je velika neprijetnost s človekam, ki dobro ne sliši). Zdaj je bilo spet moje veselje doma! Gospod in vsi, kar jih je v hiši, so bili veseli; od tega časa je zmiram boljši za me. . . Vaš zvesti sin

J. V.

Iz Gorice 17. rožnika 1853. Teržan. — Med mnogimi koristnimi društvi, ki so te poslednje leta se prikazale, ter pričajo, de se duh kristianstva še med nami najde, ni poslednje društvo mladenčev in deklic v Libušini na Tominskim. Ondotni dušni pastir, ki je v Ljubljanskim listu „Zeit u. Ewigkeit 1849 Nro. 37 u. 38“ nekaj od takih društev bral, je kmali vedil, za svoje ljube ovčice tako društvo osnovati, ki ima svoje modre postave, že veselo raste in dela, in je od višjiga mesta, namreč dotične cerkvene in posvetne gosposke poterjeno. Dobri sad društva se že sadaj obilno kaže, ako ravno komej nekej čez dve leti obstoji, k čimur veliko pripomaga knjiznica, ktero društvo ima, in ki se pod očmi omenjenjiga dušniga pastirja in po njegovih nasvetih z omišljevanjem samo dobrih, v rešnici koristnih slovenskih bukev na društvene stroške množi. —

Naš presvitli cesar so z lova po štajerskih hribih nenadama v Mariocel peršli Mater Božjo pozdravit in počastit. Srečna Avstria, ki imaš tako pobožniga cesarja!

V Monakovim uči letas sloviti zgodovinar Delinger vpricho veliko poslušavcov zgodovino poslednjih 40 let. Želeti bi bilo, de bi se ta nar novši zgodovina tudi na svitlo dala. Kakor se sliši, bo učeni Delinger nov zvezik cerkvenih zgodb kmalo v natis dal.

Milli darovi.

Za afrikanški mision. K. 2 gld. 30 kr. —

*) Bil je neki od 8. leta precej hudo gluhi.

Vred.